

Aigakēra "Līvli" ulzāndamist tygub

"Akateeminen Heimoklubi" Helsinkis.

April.

Īnda 10 sant.

Neļļōz aigast.

Algid tukkigid!
 Nei rōkandōb mād pāl, armōd
 usk veļid ja sōzard, mād Pāstaji.
 Tāma panab mādōn armzistiz sy-
 dam jūr vōlda jegal aigal, valmō-
 dōn, siēpierast ku mēg mityks āb tīe-
 dam sieda silmapilkō, ku ta mēdi
 kutsub ents jūr. Aga mis tībōd
 rouyz? Rouvz tukkōbōd alm murtō
 ents patud sizal ja jūbōd tyjaks
 pūojō sāņi māilmaliz vīts bikar.
 Rouvz votsōbōd sieda, mis miēldōb

nānt lejan. Aga jeng? Kyzzimi nū-
 zōb kyzzimiz tagan ja māilma rik-
 kiji āb ānda armō ents oppōrdōn,
 ta ajab nēdi ydst sūost tuoizō,
 ydst patst tuoizō.

Yks pāva vierōb tuoizōn tagan,
 neiļz kui lainōd miers ja jegayks
 pāva mēdi lezgōltōb kālman ja ka
 siē aigan, ku mād Izand tulab ama
 ents ouvkōks ja siēldōmōks touvōst.
 Mingi, sydant liktaji, nāg, mingi
 siēldōm! Emiņ kui amad touvō tā-
 dōd ja pāvad siēldōm ydskubs, pais-
 tab tāma ents tulmizōs yļ mā-
 ilma. Aga az se tulmi volks tāmpō,
 kas siz mādōn āb volks urgōmōst
 ja kārtamōst, kas siz āb volks mād-
 dōn kitōmōst, laz mēgud mēdi ka-
 tagōd? Kas mēg āb līm tukkijid?

Lapsōld volds, jegaydōn mādōn
 paistiz sydams vāki von tēd,
 aga māilmali jelami, patud lainōd
 āt tāmmōn yļļō lānd, mād von tēd
 kystiz jara. Laz mēg ents von
 tād tegiz liēdagōm, siēpierast
 kūoliz mād Pāstaji rist jūs
 Golgat mēggōl. Ta kūoliz siēpie-
 rast, laz vōtag mād patud ents
 pāl, laz mēg vōigōm tāmmōn tagan
 kādō, laz virgtōg mēdi patud
 unstō, algō mēg tukkōgōm. Sām vir-
 gō, sām virgō juba tāmpō, vodlōm
 juba tāmpō ents Pāstajiz pāl,
 laz vōigōm tāmmōn vestō astō,
 ku ta tulab ents ouvōs kūods-
 tōm māilmō. Volm virgs ja pā-
 lam, algō ta tulds mēdi liēdag
 tukkōm. Izand tulmi um lezgōl,
 volgid valmōd, algid tukkigid!
 Albert Breinkopf.

Mel. Ak, kaut man tūkstoš mēles...

Mēg, Izand, Sinkōks yrgō tāmō
 Ents riekkō kādō, ānda Sa
 Īz vonnō, siz mēg vonstōt sāmō,
 Ku Sinstō pyvastōt līb ta;
 Tul Jumal mādōn yņi Īz,
 Alt siēldōmtō mād sydamiž.
 Ābt, Izand, ādist riekkō kādō,
 Ābt yd tuoista ka armastō,

Ābt, Jumal, mursō Sin jūr lādō,
 Ābt vajjō kubsō kāndatō;
 Sin jōvamēļ laz mād kōks līg,
 Vol ytōluggō ab ja tyg!
 Ku iga rek ykškōrd līb kādōt,
 Kyl jeltōt, jūokstōt, vōikslōtōt,
 Ku murud, vājad, lībōd nādōt,
 Ku kyl līb lūotōt armastōt,
 Siz, Jumal, mēdi sīnō vī,
 Kus jelami um igani!

Ungarmāld.
 Sūr tienandōksōks um mādlōmōst,
 ku komponist Bēla v. Nyomārkay um
 -kaks rāndakiel loulō, mis ka un-
 garkielō vōļļid ylnustōt, klavie-
 rōd sātakiltkōks (pavadijumā, Beglei-
 tung) komponierōn.

Leb B. Dziadkovsky āt nūotōd ka
 tuoimōn kaimdōt ja yļ lōlōd ta kē-
 ratōb nei: "Yad loulōn um karakte-
 ristli ungarā melidij ja tuoim um
 tuodli lainōd loul." Komponierdōt
 lōlōd āt: "Vērōl mā" ja "Kalamie
 loul."

Ka mād Flaga loul um se Īz
 komponist pand kubbō mingiz
 instrument sātakil pierast, set āb
 ūo sieda tiēnd mādōn tuntōb
 melidij pierrō, aga um tāmmōn mū
 melidij andōn, neiļz kui yļļō mād-
 lōtōt 2 loulōn.

Sieda keratōs saū tuoim yd
 brosur, 8 liēd puoldō sangdiz,
 "A liv néprōl," mis um kubbō pand
 tanār Lakó György, kis lānds sōvvō
 vōļ ka tās mād rāndal. Brosur um
 druktōt ungarķiels, siēpierast
 tuoim āb muōsta kitō, mis sāl
 sizal um. Neijen um nādōb, ku ytō-
 luggō āt mādlōtōt līvlīst ja rān-
 tōs um līvlist rānda mākart, kui
 ka bīldad: Irai Īemā (stacija),
 Kuōstrōg sadamā, Irai kyla ja
 rānda kōnkad vabadōks.

Tienandōks keratijizōn! - Um
 nādōb, ku ungarā pāvast pāvō
 emiņ nāgōbōd interesō līvlist
 pierast.

Tuoim.

Tāla tyōd Suomōmāl.

Neiļz, kui mād jūs, viedabōd pūdi,
 kyl entsōn kuodai kyttōbōks, kyl
 ka mydōbōks. Tāmtallō vōļ se jōvam,
 ku iz ūo tōva luim. Ku um jennō
 lūnda, siz um pūd viedami lālam
 tyō, siēpierast ku siz um āb yd je-
 gayd rit jūr riekkō tiēmōst,
 aga siz um ama lālam siēkks, ku āb
 nā kividi, mis tās um vāggō pāgir.
 Siz, rāz broutšōn, um viedam ym-

mar ja sālt tegiž ūdpāl.

Mōtsa pūd sābōd vāggō voidtōt. Až viedam akub vizzō mingiz piškiz pū tagan, siz suomli parastiz etab viedam ymmar ja sāltōb tām ūdpāl, āb ku ta pū māzō raqlōb. Pū sāb set siz māzō raqlōtōt, az muitiz mittō kuigid āb vōi viedamōks ulzō sādō.

Ab sā ka nei zaigdōt, neme mād jūs rāndas. Mōtsō pūdi zaigōm lāb set ykšainagi miez rām zaigkōks. Ma um kālōn kītō, ku sūr zaigkōks lāks tyō kierdim, aga sīda ne āb uskōt ja imlōbōd, ku kaks vōijid jembit zaigō kui ykš. Māzō zaigdōb pūd um perimiez jara tāntōn ja mityd mūn āb tūoq jūrō pūtō. Rāgōd āb sāt kyttōt, ne sābōd mōtsa kouči laigald visktōt, kus ne mār-gandōbōd jara. Jegayd perimien um ents īski mōtsa kabal. Sīe perimien, kien jūs ma jelab ta um 300 hektart sūr.

Māvāggō ne vībōd juba tallō nurm pāl sūrīz "kompost" mygamiz, mis pāl sāb rāz mādō viedtōt. Kievad sābōd mygamd laigald vīdōt ja sūraddōrdōks sizzōl kyndtōt.

Suomlist āt vāggō julgist sportistōd. Ne tlebōd mingizi ābmingizi vōikslimiži, kui ailimist lōizōdōks ja jeižrodadōks ja amasuglist gymnastikō.

Ka sīda um mādlōmōst, ku Suomōmā nūord āt vāggō jelzist, nāntōn um ka sūr interes līvlist pierast. 9, 10 ja 11 mārts ku pāvis voļt Tusulas nei nimtōt "Nuorisoseura päivät", kus sai ka loudōt līvlist kiels ja skūol jūdiji pidiz tiera stund pitka rōk yļ līvlist. Sālīz sai ka nōvtōt, kui vōiks līvlistōn vel emiņ ābō, kui sīdaig-sāpi um ābōtō ja sait mydōt piškist līvlist flagad, missōst kub-bō tund rā tulab līvlistōn ab-bōks.

F. Kōnkamāg.

Kougi līvli.

Ykš tuntōb kēratōb minnōn Enkarnatsionōst, Paraguaymalē Jedal-amerikōs nei: "Mingist kaks, kuolm, kudō tagiž, tuļ mad pūol prof. "Dzirne". Ta pidab entsta līvli-zōks, tām naistpūoļi um Līepōst perīņ. Dzirne voļi yļizskūol lop-tōn Saksāmāl, um vond pāgiņ aigastidi kirurg Moskovs, siz Kovno yļizskūol jūs professorōks, lītīz aiga Rīgōs, perizōks Bagdadōs ja ni tānda tām sōbra, ykš muini Krievōmā general um kutsōn tānō Paraguaymalō, kus ta um doktorōks yds kolonijōs."

A. St.

Pālandōks.

Yļvōttōs "Līvōd Yt" bibliotek ents ūoļtimiz ala, tuļ nūdōbōks

selļi im, ku tams pūtīst pigata-ga amad līvōkiel druk-tyōd. Mū ma um kubbō sānd, aga pū-tōbōd vel:

1. Pyva Matteus efangēlium, ulzandtōt Londons 1863 aigastōs.
2. Līvōkiel lōlōd I. nūotōdōks ulzandtōt Helsinkis 1929 aig.
3. Līvōkiel lōlōd II. nūotōdōks ulzandtōt Helsinkis 1933 aig.
4. Rāndalist aigarāntōz 1933 ulzandtōt Rīgōs 1932 aigastōs.
5. Līvōd rāndalist aigarāntōz 1934, ulzandtōt Rīgōs 1933 aig.
6. Amad aigakēra "Līvli" N-rd. mullīz aigast zeptembōr kudō sāpi.

Algō volgō selļi ābi āza, ku Līvōd yt biblioteks pūtōb līvōkiel druk-tyōdi, lugijid, kiendōn volkst yllō nimtōt kērad ja kis vōikst ja kiendōn volks jōva mēļ nēdi andō Yt bibliotek pierast, sābōd paldōt, kaimō vōi tieutō andō yļ sīe, selļīz lītīz adres pāl: K. Stalte - Mazirbē.

Kaimijidōn juba jeddōpēdi tiennōs, ouvōstōs

"Līvōd Yt" bibliotekar
K. Stalte.

+) Vel yļ "Līvōd Yt" aigast tāutkub.

Se pāva voļ amas līvōd rāndas amadōn tieutōb, kui Yt kubbō tulmiz pāva. Irast iz ūo tānnaigast mitytō ja ka mūsti kylist lānd pūold voļt veitīst nādōb, se tuļ sīestō, ku iz ūo mingist rekkō lum pūtōks pierast, mis lāndstallō tei sūrdō lālamt. Kiela 11 kym minutōdōks, nei, kui voļ kītōt, jūd eđimiez D. Volganski tei vāldīņ aigast tāudkub ja paņ jeddō yōltōm yļ aigast tāudkub jūdijiz, kienkōks yds yōls sai paldōt vōlda lānd aigast siktar A. Breinkopf. Tāudkub siktarōks D. Volganski ja yōld lugijidōks K. Damberg ja V. Krason. Revizij komisijōst sai seļtōt yļ revizij āzad, yļ sīe, mis ne umat lieudōnd yt tyōs. Yt tyōs āb ūo mittō min-gi ābōigōm lieudtōt, rāntōd kyītō-dōks umat vond kōrdal neiļz ka rā kassōs. Revizij komisij um set lieudōn, ku inventar vastō vōtamiz jūs yt jūd āb ūo sīda pand tādōl, ku umat mūdi āzdi jettōnd jedmiliz eđizmīe jūrō, mis vailō voļi ka Yt flaga verz. Yļ amad nānt āzad āndīz A. Breinkopf pūoj-liz seļtamiz, ku lāndz aigastōs Yt jūdōn āt vond sūrd lālamōd yrgōs tyōdō tīedō. Yt voļ kyl juba eksistōn 10 aigastō, aga jūdōn voļ yrgōmōst neme ūdpāl lūdō ammō Yt tyōdō. Iz ūo mittō ytō kēra tutkamt, mis nūgōks mingis kontakts Yt sīdaigsāpi voļ tyōdō tīend, set tšupa kvī-tidi māmōd tsipōrdōks ja grunt

plats pāl jag tegali vol ama mis jüod sai. Sürdō vajjō tei ka vel se, ku muiniz kasier kädst mēg kassa rāntōd ja kassa saim kāddō set 9 april kū pāvan. Tāudkub āndiz ylzō jüodōn "Līvōd Yt" mā korborierōm Yt nim pāl, kui mā tyōd Ministōr siedo kyzub.

Kiela pūolrek 2 sai tāuzkub klōkstōt ja pierrō siedo amad juoit glāz tējō, mis jūs A. Breinkopf pidiz lōda rōk, litōld tāgiz vāntlōs yļ lānd aigast tyō ja kutsiz amdi līvlizi kādud jūrō panm, laz kuoda material murtimi ja tyōd lāgōd jeddōpēdi ja tarmiz Yt jüodōn joudō siedo tīedā mis kyzub mād kultur aza.

Ytli.

*) Se, mis vol kēratōt juba Mārts kū N-rs. ja piski personli intsi-dent āt ulzō lastōt.

Tuoim.

Rīgōst.

18. pastkū pāvan sugiz "Līvōd sōbrad selts Letmāl" tāuzkub. Kubs sai vizantōt vana jüod tīemi ja bilants, mis sūrit vol 1315 lattō ja 58 santimō. Leb selts kasa volt lānd 1737 lattō ja 60 santimō. Sūorātōd lug um iend kaks kōrd sūrimōks, kui mūlin. Ūdō jüodō sait sizzōl nustōt: Dr. A. Butuls, tīetōkst votsiji R. Klaustins, pāp K. Lazdins, cand. rer. merc. V. Upesleja, stud. phil. L. Rudzītis, stud. phil. J. Tambergs ja stud. oec. M. Didrichsone. Revizij kommisijō: Zurn. cand. jur. M. Sāms, kielmīez T. K. Kreilis ja izd. B. Dziadkoysky.

Selts tāb sōvvō "Līvōd Yt" lōlamiz pyvad jūs jaggō vōttō ja āndaji ulzō Līvōd ābetse ēzmiz lugdōb fāntō, monografijō ja tulbiz aigastōn aigarantō.

Y.

Vāntast.

Tāmnaigast februar kūs, Tīrgus ielā Nr. 10, tei līvli Jān Belte vāldiņ vōrbōd kuoda "Vana Muini".

Um sūr rīem ēdōgiņ vāntlō, kui elektrits vals līvōkēļ nim knāstiz paistab kuoda ūllist ukst pāl. Um nādōb, ku mād līvōd azad nūzōbōd.

Rāndalist, kis tīemist pierast Vāntō matkōt ja Vānta līvlist! Ligid parim novvōm entis risting jūr, vōrbōd kuodō "Vana Muini", āb ku munt jūr, vōrōd jūr. Belte um ka sūr vōrbōd ārmastiji, ta ymmartōb lipsnastiz mēdi, rōkandōs mād ārmas līvōkiels. Lagdōmāg.

Kui mēg rāndakiēldō opizmō.

Ma litōld rāz nīzōb yļ sīe, kui mādōn vol, ku iza yrgiz mād-kōks rāndakiēldō rōkandō. Izan

meg rōkandizmō ka rāndakiels vastō, aga ku āma mād-kōks rōkandiz, siz mēg volm nei uidlop-pōnd, ku rōkandizmō set leṭkiēldō yd. Siz vol nei, neme sāb kītōt: Rōkandōbōd neme siga gūgōks, Aga iza iz vōi siedo kandatō, ta nutiz mēdi māmīedkōks. Yks-kōrd ta kūtiz mādōn nei: "Ma tāb nādō. Kīen tēg tult abbōl, kas māmīen, vōi minnōn!" Se akiz sydam jūr. Siz yrgizmō ka ents vail ja āmaks rāndakiēldō rōkandō ja nei rāndakēļ saif vīpdig. Az paldiņ mingi mesti yrgōb leṭkiēldō rōkandō, siz se kilub vōristiz. Ezmōks vol ka siz uid rāndakiēldō rōksndō, ku mingi kylaristing vol tund, siz meg rōkandizmō leṭkiēldō, aga paldiņ ama se um tāudlistiz kaddōn, ni lāb līvōkēļ parimstiz, āb ku leṭkēļ. Nei mād iza mādōn vegliz pīkstiz sūzō mād jemakiel, mis ni mādōn nei armōks um iend.

P. Kōnkamāg.

Līvōd āman.

Līvōd āma, mikš sa lapsōks
Ād rōkand ents vanbist kiels?
Miks sa, tānda āltōs, voidōs,
Ād lōla ents vanbist yōls?

Āb ūot sinnōn ābyt armōd
Kēļ, mis lapsōld kūlist sa,
Lōlōd ne, mis sinnōn lōliz
Piskiz voldsō, sin āma.

Līvōd vīerda, mis vol āman,
Ūod sa tāmstō entsōn sānd;
Ka ents ārmast rāndakiēldō
Āb ūo ta sin kiēldō tānd.

Līvōd āma, kis ents lapsōn
Āndōn vanbist vīerda ūod,
Ānda tām ka vanbist kiēldō,
Nei, kui sina sānd sīe ūod.

Muinist izad vīerda valist
Nūntōn vastō piddōsō,
Kis tāst rouvōn jara vōttō
Mādō kiēldō tōurōstō.

Tād sa ni sīe jara kātō,
Mis um kōgiņ voidtōt sānd,
Tād sīe jālgad ala tōmpō,
Mis āt izad vōikslōs tānd?

Āb ūo valamōst ni vīerda,
Rāndakēļ laz killōgō!
Lāb set rāziz jemmit tānda
Ārmastō ja rōkandō.

Edgar Vaalgamaa.

Mis vanad rouvz kuostantist
ja arštist sīpōlōks.

Az syōmnaiga iz lā sydam
jūr, āz lapstōn volt vōrdōd ja
niltsōd, siz vol syōmōst pala vōi-
daksleibō sīpōlōks.

Sīpōl līem mīedkōks (ka
tsukōrōks) sai andtōt vastō kiev-
vō, lālamōd rīndad ja ku jeng
paņ vizzō.

Tūorōz, piemdzōks pīkstōt,
vōi tegiz tūgōd sizal ūdtōt sī-

põl sai pandõt kaggõl kazajd ja kanktõd nõtkõmõd päl; ka siz, ku mingi vol midagid jara kylmatõn ja ud sävõd päl sai piem-di sipõl pandõt.

Vielad, suggõnd kylmast, sait sipõl liemkõks õrdõt.

Laz sãgõ sangdiz puoddijiz nãgõ varbõd pãld jara, vol apan-tõmõst sipõli mingist pãvad ap-põn lëbaks ja siz varbõd pãl panmõst.

Sõggõld kãdud pãld sait jara ajtõt, ku nãntõn sidiz pãlõ si-põl sũelõks.

Vier paikõl pidamiz pierast andist sipõlt nuskõ.

Tierrõda.

Irast. D.Blum, rãndakiel lõ-lamiz juodiji Ira kylas, këratoõb mũ vai nei: "Mãddõn at 10 bas, 6 tenor, 4 alt ja 9 zoprãn yõl lõ-lajid, pãlaks kaimigid mãddõn nõotidi." - Sellist tietõtõ, ku ira-nykad at nei sydalist lõlajid kũlub jegayks lĩvli sũr riem-kõks. Um vãggõ tãdõb, ja meg lũotõm, ku ta mũsi kylis volks neiiz.

Nõotõd këratiiji.

Taizõl Baba duntõs.

Baba vol kierdi neitst. Saks-tyõzõ læds Irai pãpmuoizõ ta vol sõnakũlãzi ja mũõstiz ab yd ammõ tĩedõ, aga ka rõkandõ, pãp jemand miel pierrõ, nei ku sien vol jõva mël ja ta vol ytõluggõ lipsna Ba-ba vastõ. Ku Baba leks mãelõ Taizõl pũogan, kis ka ei perimiekõks ja pãp jemandõks muolmõd volt kazginis vond, ka siz jõvad mielõd vaii pãp jemand ja Baba ist lop-põt. Baba viz saggõld pãpmuoizõ amad liëbist liestad ja mũdõ kal-lõ ja nĩziz siz yõ ama, mis kylas vol suggõn. Sieda kũliz pãpjemand jõva mielkõks ja kuõndiz jaralãds Baban pãl set tegiz jõvist piga tũlda. Taizõl kyl nuriksiz mũn-dakõrd, ku pãpjemand set siepierast kutsiji laz sãg tegiz jõvõdi kalõdi, aga Baba tĩediz ku: nãnt rõkud lãbõd kubbõ. Laz ni kui, aga ammõ sieda, mis jemand tĩediz, sai ka pãp tietõtõ; nei pãp tĩediz, ku Rein perimien voliid ama yõki-jid tikad ja Kãlsan ama puggijid sigad (siel aigal keit tikad ja sigad ilm paintõ ymmarkouõi ja vol vajag kuõrdidi ja vizõdi tarõdi, algõ ne sãgõd sizzõl kaj-jõ tiem). Pãp tĩediz, kien kylas vol niem jara burdõt, ta tĩediz, mingist neitsõd volt pũõsidi sizzõl lassõnd, kis volt skatoõlõ lænd ja ammõ mũdõ, mis set kylas sugiz.

Pãp vol mõtlõn sie kievad.

iskiz vastõ skatoõlõ læmist võikslõ, ku sai kultõ, ku ka Baba mien, Taizõlõn, volli skatoõlõ læmist. Skatoõlõ læmizõks vol se aza selli, ku saggõld miedõn set vol læmõst, kaimijid volt naist; - nei ka Taizõlõn vol set læmõst, ku Baba kaimiz. Sugan-dõks vol selli: Taizõl vol ents naiz pierast murtõn vãggõ knas duntõs, mis Baban vol vãggõ armaz, kyl ka siepierast ku mĩez sie vol anõõn, aga ama emiõ sie-pierast ku ta vol vãggõ jõva liestad rakandimiz jus. Akistiz vol duntõs jara kaddõn. Amad aigist set kõrd pientistiz leb-bõ votõõn ja duntõsõ ab lieu-dõn vol Baban sielõdõ, ku yl, tũm jalamiz um ruja silma yõ-lõ lænd mis vel, Jumal tĩedag, mingist liggõ võiz tũdõ; ja sie vastõ iz ab mittõ midagid mũ, ku yd skatoõlõ læmi. Sie-da vol pãp kultõ sãnd, ja ni vol jemandõn lælam ylzandõks Baban skatoõlõ læmiz pãst ulzõ rõkandõ. Ama rõkandimi ja lips-nit iz tã abõdõ, neiku jemandõn vol perizõks tõitamõst, ku pãp tãsiõz, siel pyvakuodas, yõ tũm duntõs Jumalt pãlab. Baba ents pũolst tegiz tõitiz, ku ta mĩes-tõ skatoõlõ ab kaim.

Sieda kultõ sãnd, volli pãp eõzmõks kãdudu jãlgadõks vastõ vond, aga kui muõizõ rouvz nĩ-zist, volli jemand semts jõvõdi mãli tĩend, kuntõs vanamien um vond sieda tõitamõst. Ja nei siz um tulbis pyvanpãvan skanstõr pãld Jumal paldõt yõ Taizõl Baba ja tũm jara kaddõn, jõva liestad rakandõb duntõs.

Kuijen siest pãlandõksõst muitist jõvamt Baban um tund, ab õo tietõtõb, aga ents duntõs ta um kãddõ sãnd, se um vond aita sãina vaizõ pystõt.

M.

Tuoim tietõtõd.

Këratiijid sãbõd paldõt siel-distiz keratõ. Tuõimijiz silmad at juba vanlikist, az ta tãd kerrõ ab või luggõ siz ab ie mũ pãlõ, kas ni sie kũõz ulzõ lassõ või tegiz ents pãst midagid këratoõ.

Ka sie kõrd iz või ama sãdõ druktõt kũdz pũtõks pie-rast.

"Lĩvliz" ulzãndamist at tyggõnd:

D.Volganski...lat 2,00
jedmili.....: " 20,93

Kũbs lat 22,93.

Ulzãndaji: M. Stalte.

Tuõimiji: K. Stalte.

Adres: Mazirbe.